

INTEGRAALAFVALWATERKETENPLAN BOLLENSTREEK

Module Financiële Verankering - Rijnland

NOVEMBER 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INTEGRAAL AFVALWATERKETENPLAN	3
1.1	De veranderende wereld	3
1.2	Doel, status, partijen en verplichtingen	3
1.3	Planopbouw	3
1.4	Grondbeginselen	4
1.5	Opbouw module Financiële Verankering	4
2	AMBITIE BOLLENSTREEK	5
2.1	Kwaliteit verbeteren	5
2.2	Kostenontwikkeling begrenzen	8
2.3	Kwetsbaarheid verminderen	8
3	KOSTENDEKKINGSPLAN	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Uitgangspunten	10
3.3	Kostenontwikkeling	11
3.4	Ontwikkeling zuiveringsheffing	12
4	PERSONELE MIDDELEN	13

1 INTEGRAAL AFVALWATERKETENPLAN

Het integrale Afvalwaterketenplan (iAWKp) Bollenstreek is geschreven door de waterpartners binnen het samenwerkingsverband Bollenstreek; de gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

In de voorliggende module Financiële Verankering zijn de hoofdlijnen van het iAWKp samengevat. Elke partij (gemeenten en Hoogheemraadschap) heeft zijn eigen document voor zijn aandeel in de afvalwaterketen. Deze module is het vertrekpunt én sluitstuk van het iAWKp. Hierin staan de lokale ambities voor kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid (beter bekend onder de 3k's) maar ook de benodigde heffing voor het realiseren van deze ambities.

Het afvalwaterketenplan is *integraal*, om de volgende redenen:

- Het betreft de riolering van meerdere gemeenten én de daarbij behorende Afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI)
- Maatregelen voor volksgezondheid, droge voeten en leefomgeving en milieu worden in dit plan nader op elkaar afgestemd;
- In het plan worden maatregelen benoemd, maar ook de financiële kanten geborgd door een bestuurlijke vaststelling van de budgetten;
- Vergunningen die betrekking hebben op de afvalwaterketen zijn hierdoor overbodig.

1.1 De veranderende wereld

Vanuit de omgeving en vanuit ontwikkelingen binnen vakgebied en wetgeving komt veel op gemeenten en waterschappen af. Vanuit deze veranderende wereld hebben de 5 gemeenten binnen de Bollenstreek, én het hoogheemraadschap van Rijnland gemeend om samenwerking te zoeken vanuit de 3 verschillende zuiveringskringen binnen deze regio. Vanuit de eigen autonomie van gemeenten en Hoogheemraadschap zijn de strategische doelen meerledig:

- Het versterken van de onderlinge samenwerking op gemeentelijk niveau en
- Het verdiepen van de samenwerking tussen gemeenten en Hoogheemraadschap binnen de verschillende zuiveringskringen.

Nadruk in deze samenwerking ligt bij het vergroten van de Kwaliteit en het verminderen van de organisatorische Kwetsbaarheid en dit op een Kosteneffectieve wijze. De ambities die hieraan ten grondslag liggen zijn opgenomen in de beleidsmodule van dit plan, samengevat in hoofdstuk 2.

1.2 Doel, status, partijen en verplichtingen

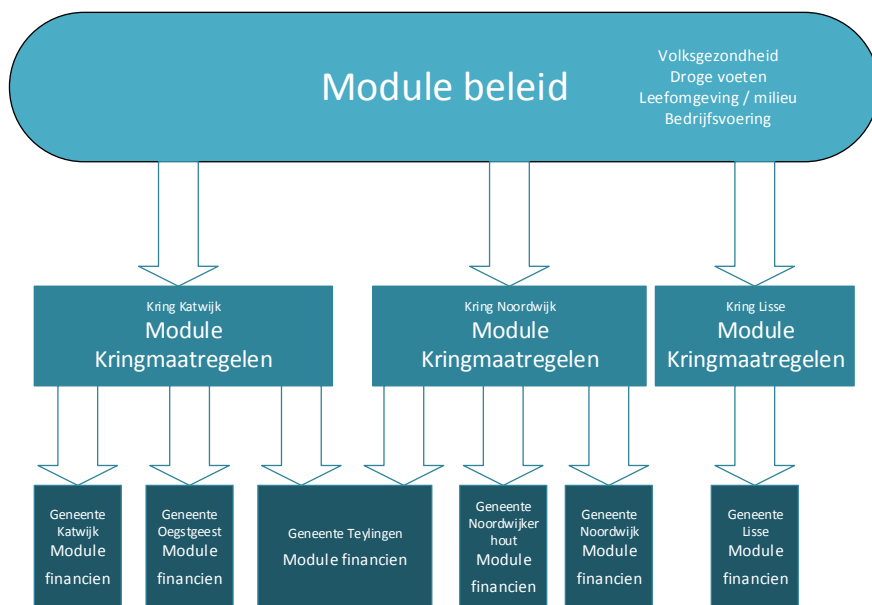
Het integrale Afvalwaterketenplan (iAWKp) Bollenstreek omvat de zuiveringskringen Katwijk, Lisse en Noordwijk en alle aangesloten gemeenten. Voor gemeenten is het de opvolger van de gemeentelijke rioleringsplannen (vGRP's) en voor het Hoogheemraadschap is het de opvolger van de Basis Zuiveringsplannen (BZP's).

Het iAWKp is een invulling van de wettelijke opgave en draagt bij aan een gestructureerde (planmatige) samenwerking tussen gemeenten en het Hoogheemraadschap (BAW en Wtw art 3.8).

Daarnaast heeft het plan vanuit de WM artikel 4.22 e.v. een formele status voor gemeenten. Daarmee wordt het iAWKp door de besturen van de afzonderlijke partijen vastgesteld. Het vastgestelde iAWKp is taakstellend en heeft de status van een strategisch plan. Op termijn gaan deze plannen op in de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan, waarmee dit plan als basis kan dienen voor een verdere uitwerking en een basis voor de inrichting van de nieuwe Omgevingswet.

1.3 Planopbouw

Het iAWKp bestaat uit elf modules: Beleid, Kringmaatregelen en Financiële Verankering. De modules zijn ieder op zich goed leesbaar en dienen ieder hun eigen doel.

Figuur 1 - indeling in modules

In de beleidsmodule staat het beleid van de gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen en van Rijnland voor de afvalwaterketen, opgesplitst in zowel de doelen volksgezondheid, droge voeten en leefomgeving als zorgplichten en bedrijfsvoering.

In de module Kringmaatregelen zijn per zuiveringskring (de rioolwaterzuivering en de daarop aangesloten gemeentelijke rioolstelsels) de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater uitgewerkt in maatregelen. Alle investeringen, vervangingen, onderhoudsmaatregelen, inventarisaties en onderzoeken en de (kosten)planning hierbij zijn samenhangend weergegeven. De module geeft ook aandacht aan de bedrijfsvoering aspecten waarmee het mogelijk wordt de afvalwaterketen te beheren 'als ware het één systeem'.

1.4 Grondbeginselen

De toekomstvisie is gefundeerd op twee strategische pijlers:

- We optimaliseren de waterketen: voorkomen dat schoon water wordt vermengd met afvalwater en ontvlechten de waterketen (riolen e.d.) en het watersysteem (regenwater, oppervlaktewater, grondwater e.d.).
- Met doelgerichtheid en klantgerichtheid beschermen we de publieke belangen, kennende de natuurlijke monopolies van de drinkwater- en afvalwatersector.

Uitgangspunt is samenhangend en doelmatig waterbeheer.

1.5 Opbouw module Financiële Verankering

In deze module worden de personele en financiële gevolgen behandeld die voortkomen uit de ambities, strategieën en activiteiten die zijn vastgelegd in de Beleidsmodule en de module met maatregelen voor de zuiveringskring.

Hoofdstuk 2 geeft de kern weer waar het bij het samenwerking in de waterketen van de Bollenstreek om draait en beschrijft wat de waterpartners in dit cluster samen ondernemen om daadwerkelijk verbeteringen te realiseren op gebied van de 3 K's uit het Bestuursakkoord Water (kwaliteit, kwetsbaarheid en kosten).

Het hoofdonderdeel van deze module betreft het kostendekkingsplan voor de aankomende periode.

2 AMBITIE BOLLENSTREEK

2.1 Kwaliteit verbeteren

Volksgezondheid

Uit de eerder uitgevoerde ketenschouw kwam een gering aantal aanbevelingen voor verbetering. We doen het eigenlijk al goed qua bescherming van de volksgezondheid. Deze aanbevelingen zijn overgenomen in de kringmaatregelen. Het betreft de verdere gefaseerde ombouw van bestaande gemengde of verbeterd gescheiden rioolstelsels naar gescheiden rioolstelsels. Gemeenten stellen tijdig vervangingsplannen op zodat ook lokale en kleinschalige vervangingsprojecten op termijn leiden tot een gescheiden stelsel. Dit wordt in de planperiode nader uitgewerkt in een gezamenlijk afvoerstructuurplan. Naast de milieuvoordelen die dit oplevert, kan hiermee op lange termijn ook mogelijk worden bespaard op pomp- en zuiveringscapaciteit. De bijbehorende voordelen en investering dienen hierbij te worden afgewogen en afgestemd. In Oegstgeest wordt op dit moment een pilot uitgevoerd.

In de Bollenstreek hebben rioolgemalen en achterliggende zuiveringen voldoende capaciteit. Investerings in de waterketen zijn vaak kapitaalintensief en worden daarom al jaren van tevoren gepland. In de relatie tussen de gemeenten en Rijnland speelt de uitwisseling van gegevens die betrekking hebben op hoeveelheden afvalwater daarom een belangrijke rol. De capaciteitsbehoefte wordt met de afgesproken procedure jaarlijks geactualiseerd. In de procedure “afvalwaterprognoses” in het iAWKp staat beschreven hoe we gegevens uitwisselen, afspraken vastleggen, hoeveelheden berekenen en analyseren. De procedure vervangt de aansluitvergunning en draagt daarmee door samenwerking bij aan het verlagen van regeldruk tussen overheden. De onderliggende Rijnlandse aansluitverordening wordt in een later stadium (2017) daarom ingetrokken.

Deze werkwijze zal de komende planperiode leiden tot optimalisatiestudies voor de eindgemalen van bijvoorbeeld Voorschoten en Lisse. Vooral Lisse is interessant omdat daar in het verleden extra capaciteit is gekocht wat in de toekomst wellicht niet meer nodig is. Het betreft een investering van ruim een half miljoen euro. Deze zuiveringscapaciteit kan mogelijk in de toekomst naar elders worden verplaatst.

Maatregelen:

- Afvalwaterprognoses jaarlijks actualiseren
- Systeeminzicht vergroten (gezamenlijk meetplan + meetnet)
- Pompcapaciteiten optimaliseren
- Zuiveringscapaciteiten optimaal benutten
- Riool vreemd water terugbrengen (DWAAS studies)
- Onderzoek naar centraliseren Ziekenhuislozingen op 1 awzi

Voorbeeld Volksgezondheid

De afvalwaterzuivering in Lisse is extra groot uitgevoerd om waterkwaliteitsproblemen te voorkomen. Destijds in 1992 een moderne doelmatige oplossing; het eerste afvalwaterakkoord binnen Rijnlandse grenzen.

In de toekomst is de extra zuiveringscapaciteit waarschijnlijk niet meer nodig omdat met slimme rioolvervangingen afvalwater en hemelwater worden ontvlochten. De vervuiling uit het afvalwaterriool neemt af en het schone afgekoppelde hemelwater draagt bij aan de waterkwaliteit.

Doelmatigheid anno nu.

Droge voeten

Door klimaatverandering krijgen we vaker en langer te maken met hevige buien, hogere temperaturen en perioden van droogte. De kans op (lokale) wateroverlast voor burgers neemt toe. Grote buien kunnen niet in één oogwenk door de riolering worden afgevoerd. De in het verleden gekozen oplossing om hemelwaterafvoeren op het riool aan te sluiten is nu ons grootste probleem geworden. Hemelwater moet tijdelijk worden geborgen, bijvoorbeeld op het maaiveld. Riolen hebben voldoende afvoercapaciteit voor ons afvalwater en daar waar het nog fout gaat wordt bijgestuurd. Bij nieuwe aanleg en renovatie van riolering gaan we conform het Rijksbeleid, maar wel doelmatig in afweging, schoon hemelwater en afvalwater ontvlechten. Hierbij zijn meerdere doelen gebaat. Die doelen leveren niet altijd geld op. Allereerst geeft het bij zware neerslag minder afvalwater op straat. Dit is een bijdrage aan de Volksgezondheid. Door het lozen van meer schoonwater en minder vuil afkomstig uit het vuilwaterriool in de sloot, verhoogt de waterkwaliteit en daarmee het leefmilieu. In wijken met grondwateroverlast biedt het ontvlechten de mogelijkheid om met een drainage de grondwatersituatie structureel te verbeteren. In openbaar gebied wordt waar nodig drainage aangelegd en daarop kunnen particulieren hun drainage aansluiten.

Voor het ontvlechten worden afvoerstructuurplannen opgesteld. Lisse is op dit moment bezig met een dergelijk plan. Deze ervaringen worden gedeeld in de Bollenstreek. In de praktijk kent iedere gemeente al wel een renovatie waarin dit wordt toegepast. In Sassenheim wordt hemelwater zelfs over straat afgevoerd naar een boezemwatergang. Een mooi voorbeeld waarmee wordt bespaard op ondergrondse afvoer. In de naastgelegen polder wordt hiermee een wateropgave opgelost en wordt het risico op inundatie vanuit de poldersloten voor een groot deel teruggedrongen. De financiële besparing moet nog worden berekend.

Met het ontvlechten en de inzet van nieuwe technieken spelen we in op het vergroten van de klimaatbestendigheid. Het verhogen van de afvoercapaciteit met nieuwe hemelwaterriolen en infiltraties zijn enkele opties. Maar de hevigheid van de buien vraagt juist ook om 'berging op straat of in het groen'. Klimaatbestendigheid in dit verband verlangt ook een andere manier van het ontwerpen van wegen en groen. Maaiveldanalyses voor waterberging worden gemeengoed.

Ook toetsen van het watersysteem (watergangen en duikers) hoort hier bij. Dit alles verlangt samenwerking tussen gemeenten en Rijnland. Hiervoor is de nieuwe procedure "droge voeten toets" ontwikkeld. Door deze samenwerking en planmatige voorbereiding is een watervergunning niet meer nodig, wat bijdraagt aan het verlagen van regeldruk tussen overheden. De onderliggende Rijnlandse watervergunning is in een eerder stadium (2015) gedereguleerd.

Maatregelen:

- Systeeminzicht vergroten (gezamenlijk meetplan + meetnet)
- Uitwerken van een waterbestendig klimaatbestendigheid (betrekken bestuur, diverse vakdisciplines)
- Opstellen afvoerstructuurplan afval- hemel- en grondwater
- Doelmatig ontvlechten afvalwater en schoon hemel- en grondwater
- Bijdrage vragen van bewoners, bijvoorbeeld actie steenbreek
- Grote dakvlakken (industriegebieden) afkoppelen en direct laten lozen op de boezem
- De capaciteiten van riool- en watersysteem op elkaar afstemmen
- Invullen Waterloket en klachtenregistratie

Voorbeeld Droge Voeten

In Sassenheim is hoog gelegen boezemland en de lager gelegen polder van bedrijventerrein Jachtlust door onderaardse gangen met elkaar verbonden. Dit draagt niet bij aan de waterveiligheid van de polder.

Met moderne technieken wordt de riool verbinding verbroken. Het hemelwater van het boezemland wordt via de openbare verharding afgevoerd naar boezemwatergangen en zal in de toekomst niet meer afdalen naar de polder.

Dit voorbeeld was aanleiding voor een artikel in de vakbladen.

Leefomgeving

Het doel is dat de inzameling, transport en zuivering van stedelijk afvalwater in de Bollenstreek niet tot gezondheidsrisico's, geurhinder of water en bodemkwaliteitsproblemen leidt. Als afgeleid doel wordt gekeken naar het sluiten van de energie- en grondstoffenkringloop.

In de afgelopen decennia is de emissie vanuit de gemengde riolering met circa de helft verminderd waardoor de overlast achter overstorten is beperkt en waterkwaliteit is verbeterd. Investerings in bijvoorbeeld berg-bezink-bassins (bbb) leveren nu hun rendement. Ook het aansluiten van de laatste niet gerioleerde percelen en het lozingenbeleid voor afvalwaterzuiveringen hebben hieraan bijgedragen. Locatie specifiek zullen we overlast moeten blijven voorkomen en moeten we adequaat reageren op klachten. Met de "Smalle waterkwaliteitsspoor" procedure dragen we hier zorg voor. In Noordwijk bijvoorbeeld, wordt de ontwikkeling van een nieuwe wijk aangegrepen voor het oplossen van een ongewenst waterkwaliteitsprobleem. En ander voorbeeld doet zich voor in Katwijk: na monitoring van de situatie ter plekke lijkt het erop dat goed beheer van duikers en watergangen extra investeringen overbodig maken.

Ongerioleerde lozingen, al dan niet voorzien van een IBA (Individuele Behandeling van Afvalwater), mogen niet tot waterkwaliteitsproblemen leiden. Daarom zijn dergelijke lozingen op gevoelige wateren niet gewenst. Onder gevoelige wateren vallen alle meren en plassen en alle wateren met zwemwater. De gemeenten en Rijnland stemmen met elkaar af hoe we nu en in de toekomst omgaan met bestaande en nieuwe ongerioleerde lozingen van huishoudelijk afvalwater. Hiervoor is de procedure "ongerioleerde lozingen" ontwikkeld. Door planmatig af te stemmen sorteren we ook voor op de aangekondigde wetswijziging die de ontheffingsaanvraag bij de provincie overbodig zal maken en afstemming tussen gemeenten en waterschappen zal verplichten. Ook deze procedure draagt daardoor bij aan het verlagen van regeldruk tussen overheden.

Maatregelen:

- Waterkwaliteitsproblemen monitoren
- Maatwerk ongerioleerde percelen
- Onderzoek naar lozingen microverontreinigingen (bijvoorbeeld geneesmiddelen)
- Onderzoek naar andere vormen van sanitatie
- Energiebesparende maatregelen in de keten (beluchting awzi Katwijk)
- Gezamenlijke calamiteitenoefening waterketen
- Afstemmen KRW (Kader Richtlijn Water) voor overig stedelijk water

Dit iAWKp volgt de landelijke trend en is daarmee een 'vGRP nieuwe stijl' (zie figuur 1). De landelijke trend is dat wetgeving wordt vereenvoudigd en publieke belangen in lokaal toegesneden afspraken worden geborgd in gezamenlijk opgestelde plannen. Deze vereenvoudiging zal in de toekomst verder worden ingevuld door het inwerking treden van de Omgevingswet. Gevolg van deze Omgevingswet is dat de GRP-verplichting per 2020 komt te vervallen. Het is de bedoeling om de verschillende watertaken op te nemen in een door de gemeente te ontwikkelen omgevingsvisie, te vertalen in een omgevingsplan en daaruit voortkomend een programma. Dat zal in een volgend iAWKp worden meegenomen.

Voorbeeld Leefomgeving

Water kan de leefomgeving verrijken, in sommige gevallen kan een riooloverstort dit echter verstoren. Met de nieuwe procedure wordt gezamenlijk gezocht naar een logische oplossing of verbeteringen.

In Rijnsburg bleek het frequenter doorspuiten van een lange duiker de oplossing.

In Noordwijkerhout werd een probleem overstort aangepakt door bij renovatie van een bestaande woonwijk de wegverharding af te koppelen van het afvalwaterriool.

In Noordwijk vonden we de oplossing door in een nieuwe woonwijk extra rioolcapaciteit te realiseren.

"Werk-met-werk maken" heet dat.

Bedrijfsvoering

Er is nog veel werk te doen. Zoals gezegd heeft iedere waterpartner 'zijn eigen winkel'. Daarom wordt in dit iAWKp voor de afvalwaterketen een werkgroep "structuur" voorgesteld om specialistische zaken uit te werken. Dit zou op termijn kunnen uitgroeien naar een verdere samenwerking. Binnen het iAWKp is hiervoor geen opdracht.

Om samenwerking op verschillende niveaus te ondersteunen starten we met het in banen leiden van informatiestromen.

Ook moet met dit iAWKp de dienstverlening transparant worden gemaakt (klantgerichtheid) en de informatieverstrekking en klachtenafhandeling gemoderniseerd. We streven met de invoer van een gericht assetmanagement, wat hieraan is gekoppeld, naar een verantwoorde kostenreductie. Een voorbeeld van risicomanagement is het voornemen van de gemeente Katwijk om een tweede zinker onder het Katwijks Kanaal aan te leggen. Hiermee wordt de beheer(s)baarheid vergroot en zal ook de emissie vanuit de riolering afnemen wat direct bijdraagt aan de waterwaterkwaliteit.

Los van deze verandering in de bedrijfsvoering gaan we de nodige technische innovaties niet uit de weg. Hierbij is gedacht aan bijvoorbeeld het onderzoek AAS (actiever actief slib) dat op de awzi Noordwijk zal worden uitgevoerd.

maatregelen:

- vergroten klantgerichtheid
- klachtenmanagement verbeteren
- informatiemanagement o.a. door een dashboard te ontwikkelen
- gezamenlijk assetmanagement
- verbetering databaseer en opzetten dataportaal

2.2 Kostenontwikkeling begrenzen

Uit de ketenschouw, die eind 2013 is uitgevoerd, bleek al dat er qua kosten efficiëntie op de korte termijn geen grote klappers te verwachten zijn. Dat is toen ook aan visitatiecommissie (o.l.v. Carla Peis) gerapporteerd. Wel bieden de (extra) opgaven die er liggen zoals voor klimaatbestendigheid en duurzaamheid, de mogelijkheid om door samenwerking 'minder meer kosten' te bewerkstelligen. Met dit iAWKp zorgen we voor het afstemmen van de werkzaamheden en investeringen 'in de keten'. Hiervoor gebruiken we de procedures (afvalwaterprognose, droge voeten, waterkwaliteit en ongerioleerde percelen) die bijdragen aan een planmatige samenwerking.

Ook buiten de keten zijn samenwerkingswinsten te boeken met een bredere gemeenschappelijke aanpak van de interne disciplines Wegen, Groen, RO (projectontwikkelaars) en de externe disciplines (o.a. de kabelbeheerders). Dit vraagt om afstemming van werken in de openbare ruimte, waar de riolering vaak qua kosten een grote speler is.

Verder vraagt de omgevingswet om afstemming van RO vraagstukken, daarin zijn (grond)water en riolering ook belangrijke aspecten. Het integrale Afvalwaterketenplan (iAWKp) verwoordt het beleid en de voorgenomen maatregelen voor de zorgplichten en is daarmee een bouwsteen voor de regionale omgevingsaanpak en interdisciplinaire samenwerking.

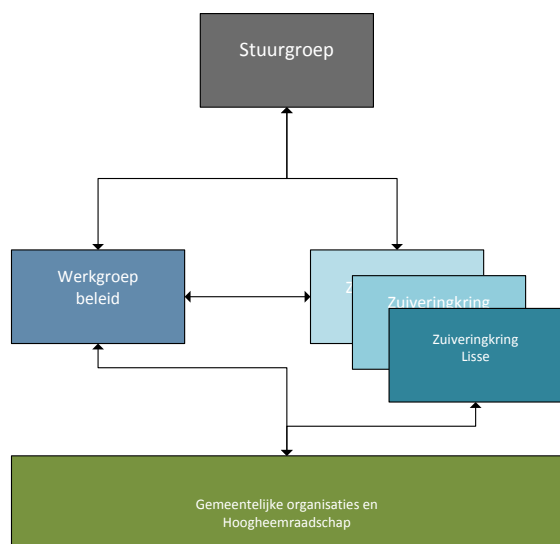
2.3 Kwetsbaarheid verminderen

Per saldo zijn de individuele Waterketenpartners nog steeds kwetsbaar omdat de vergrijzing ook in onze sector aan de orde is. Iedere waterpartner heeft 'zijn eigen winkel'. De Bollenstreekgemeenten doen gemeenschappelijke aanbestedingen van rioolzaken zoals reiniging, inspectie en gemalenonderhoud. Een meer inhoudelijke samenwerking voor specialistische rioleringskennis ligt in het verschiet. Voor wat betreft de afvalwaterketen wordt in dit iAWKp een overlegstructuur voorgesteld om specialistische zaken uit te werken (zie figuur 3). Een verdere samenwerking op termijn is te verwachten maar wordt niet in dit iAWKp vormgegeven. Het iAWKp geeft een gemeenschappelijk beleidskader, dit helpt ons om 'de zelfde taal' te

gaan spreken. Zeker wanneer we specialistische zaken gemeenschappelijk gaan uitwerken/uitwisselen is dit een opstap naar verdergaande ambtelijke samenwerking.

De overlegstructuur is gericht op 3 niveaus (strategisch, tactisch en operationeel):

- Een bestuurlijke trekker, met voldoende mandaat vanuit de waterpartners en inbedding in het bestuur van HHR, die als stuurgroep de strategische doelen kan bewaken. De onderliggende werkgroep stuurt het proces aan en zorgt voor voldoende informatie naar de stuurgroep.
- Onder de stuurgroep hangen 2 werkgroepen;
 - Een werkgroep die vanuit de breedte kijkt naar de invulling en voortgang van het iAWKp. Deze groep houdt zich het meeste bezig met het in de breedte ontwikkelen en afstemmen van gezamenlijk beleid en zorgt voor bestuurlijke inbedding.
 - Een 3-tal werkgroepen die zich vooral bezighouden met de vertaling en samenhang vanuit de zuiveringskringen. Deze groepen houden zich vooral bezig met de vertaling van de strategische beleidsdoelen naar de zuivering en de inliggende gemeenten en zorgen voor feedback naar de brede werkgroep.
- Als laatste, maar niet onbelangrijkste, een coördinator binnen gemeente en Hoogheemraadschap, die als intermediair fungeert tussen de verschillende werkgroepen en de gemeentelijke organisatie / bestuurlijke organisatie binnen de gemeente (op alle drie niveaus).

Figuur 2; werkgroepstructuur

Voorlopig wordt gekozen voor een intensieve samenwerking waarbij:

- we op tactisch en operationeel niveau de bedrijfsvoering afstemmen en indien mogelijke integreren en plannen op elkaar afstemmen, zodat resultaten op korte termijn kunnen worden gerealiseerd;
- ook wordt gewerkt aan het afstemmen van beleidsdoelen op strategisch niveau zoals in de maatregelmodule zijn vastgelegd.

Afgestemd op de organisatieontwikkelingen zal in de komende beleidsperiode ook vanuit de waterketen worden gedacht over de gewenste verbeteringen.

3 KOSTENDEKKINGSPLAN

3.1 Inleiding

In het kostenoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen exploitatiekosten en investeringsuitgaven:

- Bij de **exploitatiekosten** gaat het om jaarlijkse uitgaven voor beheer- en onderhoudsactiviteiten die nodig zijn voor een goed en doelmatig waterbeheer. De kosten van deze uitgaven worden toegeschreven aan het boekjaar waarin deze worden uitgegeven.
- De kosten voor beheer en onderhoud zullen naar verwachting stijgen door algemene prijsstijgingen, stijgingen van de lonen, vergroting van het areaal en uitbreiding van werkzaamheden als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving. Door efficiënter te werken (bijvoorbeeld door regionale samenwerking) kan met dezelfde middelen, méér worden gerealiseerd en blijft de benodigde tariefstijging beperkt.
- **Investeringsuitgaven** bestaan uit vervangingsinvesteringen, verbeterings-investeringen en uitbreidingsinvesteringen (nieuwe aanleg). Investerings uitgaven voor zaken die meerdere jaren meegaan en een levensduurverlengend karakter hebben. Onderhoudskosten worden daarom niet geactiveerd. De jaarlijkse kosten die daar uit voortkomen- de kapitaallasten –bestaan uit rente en afschrijvingen. Bij het afschrijven wordt de lineaire methode toegepast met toerekening van rente. De afschrijvingstermijnen worden ontleend aan de Nota vaste activabeleid. Dat op de investeringen wordt afgeschreven, betekent dat de investeringen altijd achteraf, na ingebruikneming bij de belastingbetaler in rekening worden gebracht.

3.2 Uitgangspunten

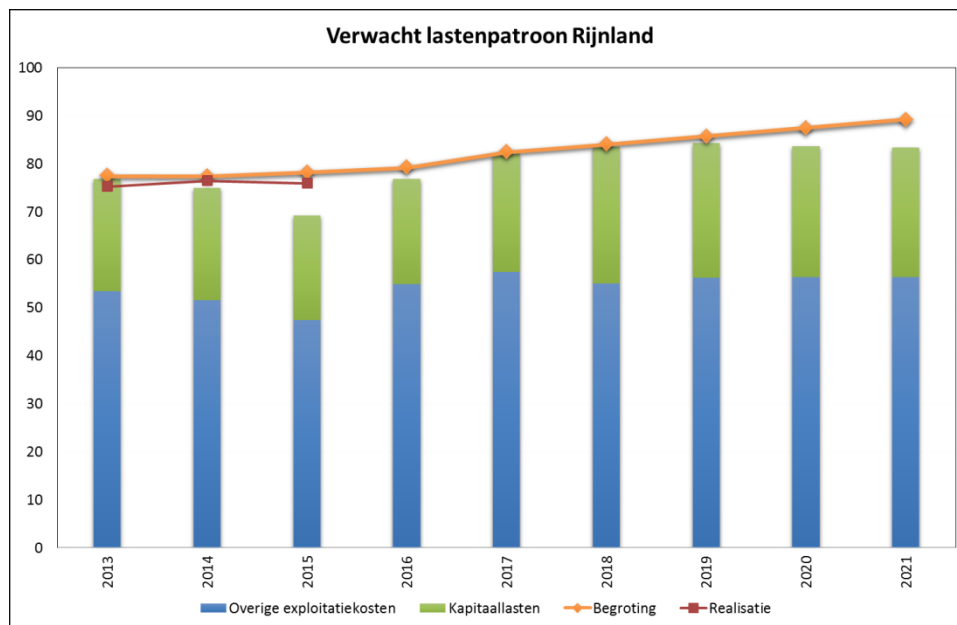
Ten behoeve van de financiële doorrekening zijn de volgende relevante uitgangspunten en randvoorwaarden bij Rijnland van belang:

- De zuiveringsheffing mag maximaal kostendekkend zijn: de geraamde opbrengsten mogen de geraamde lasten niet overstijgen (Waterschapswet artikel 115). Deze eis geldt per individueel boekjaar;
- De opbrengsten van de zuiveringsheffing moeten worden aangewend voor de zuiveringstaak. Verrekening met de watersysteemheffing is niet toegestaan. Hiertoe worden ook activiteiten gerekend die hier ten dele aan bijdragen; deze dienen naar rato te worden toegerekend aan de beide heffingen.
- Reserveren voor toekomstige vervangingsinvesteringen - door dotaties aan de (spaar)voorziening - is niet toegestaan. Dit mag alleen voor een onderhoudsvoorziening.
- Bedragen lager dan € 50.000 worden niet geactiveerd. De waarde van een investering wordt bepaald door de inkoopprijs te verhogen met de direct toerekenbare bijkomende kosten.
- De financiële afschrijvingstermijnen op investeringen zijn als volgt:
 - 25 jaar Bouwkundige delen gemalen en awzi's)
 - 25 jaar Persleidingen
 - 15 jaar Mechanische delen van gemalen en awzi's
 - 10 jaar Elektrotechnische delen van gemalen en awzi's en procesautomatisering

Rijnland berekent de totale kosten voor het gehele beheergebied en maakt (vooralsnog) geen onderscheid per cluster. De totale kosten voor de Bollenstreek kunnen wel grofweg afgeleid worden o.b.v. het aandeel zuiveringscapaciteit. Dit aandeel bedraagt 15%.

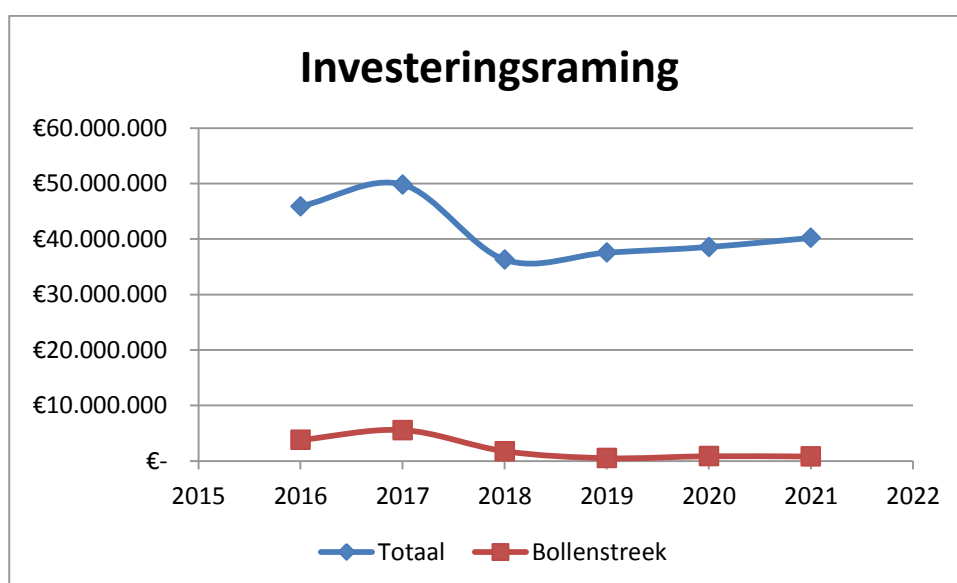
3.3 Kostenontwikkeling

De verwachte totale uitgaven Rijnland voor de periode 2016 - 2021 zijn weergegeven in figuur 3. De uitgaven voor specifiek de Bollenstreek worden o.b.v. zuiveringscapaciteit ingeschat op 15% hiervan (voor 2017; € 12 mln).

Figuur 3: Verwacht uitgavenpatroon Hoogheemraadschap voor de periode 2015 t/m 2021 (bedragen in mln. €).

In de komende planperiode worden de vervangingsinvesteringen, verbeteringsmaatregelen en uitbreidingsinvesteringen van het Hoogheemraadschap van Rijnland geactiveerd en vervolgens lineair afgeschreven. Dit leidt per investering tot kapitaallasten (rente- en afschrijving) voor een bepaalde duur. In figuur 4 is investeringsraming voor Rijnland als totaal en specifiek voor de Bollenstreek weergegeven. In Tabel 1 staan de gespecificeerde investeringen voor het cluster Bollenstreek vermeld (peiljaar 2016).

Figuur 4: Overzicht Investeringsraming voor de periode 2016 - 2021

Tabel 1: Specificatie investeringen Rijnland voor het cluster Bollenstreek (peiljaar 2016 en bedragen in €)

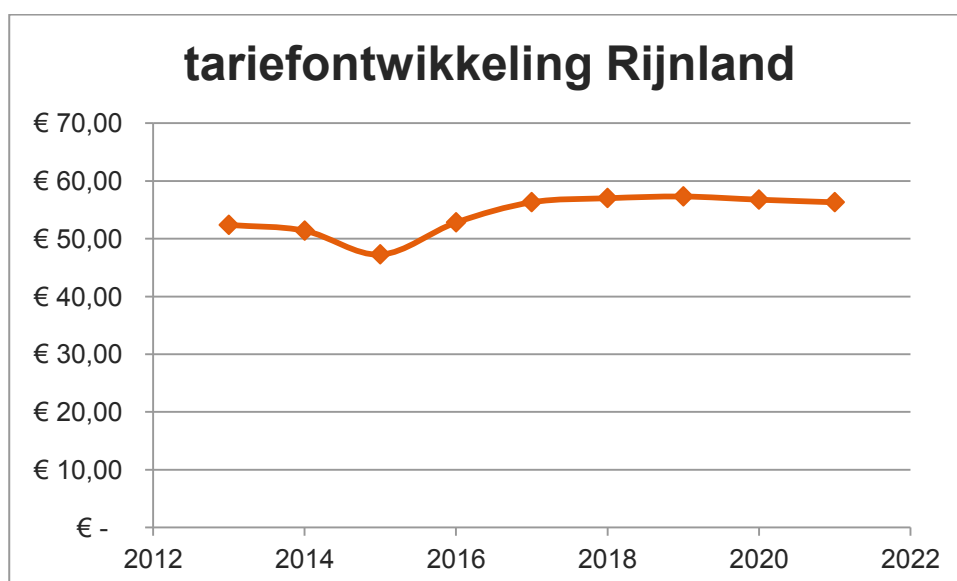
Lokatie	2016	2017	2018	2019	2020
Kring AWZI Noordwijk	150.000	0	0	0	0
Kring AWZI Katwijk	3.165.000	4.620.000	1.470.000	500.000	700.000
Kring AWZI Lisse	470.000	945.000	285.000	0	0
Totale investeringsraming	3.785.000	5.565.000	1.755.000	500.000	700.000

3.4 Ontwikkeling zuiveringsheffing

De benodigde inkomsten voor de periode 2016 – 2021 zijn weergegeven in tabel 2. De daarvan afgeleide tariefontwikkeling van de zuiveringsheffing is weergegeven in figuur 5.

Tabel 2: Tariefontwikkeling zuiveringsheffing Rijnland 2016-2021

Jaar	Benodigde belastinginkomsten uit Zuiverings- en verontreinigingsheffing		Aantal vervuilingseenheden (incl. directe lozers)		Gemiddeld tarief per (equivalente) heffingseeneid	
	Bedrag	Stijging	Aantal	Stijging	Bedrag	Stijging
2016	€ 76.930.000		1.481.000		€ 52,80	
2017	€ 82.198.000	(+ 6,8%)	1.468.000	(- 7.000)	€ 56,30	(+ 6,6%)
2018	€ 83.505.000	(+ 1,6%)	1.473.000	(+ 5.000)	€ 57,00	(+ 1,2%)
2019	€ 84.231.000	(+ 0,9%)	1.478.000	(+ 5.000)	€ 57,30	(+ 0,5%)
2020	€ 83.706.000	(- 0,6%)	1.483.000	(+ 5.000)	€ 56,75	(- 1,0%)
2021	€ 83.324.000	(- 0,5%)	1.488.000	(+ 5.000)	€ 56,30	(+ 0,2%)

Figuur 5: Tariefontwikkeling zuiveringsheffing Rijnland voor de periode 2016-2021

4 PERSONELE MIDDELEN

Bij het Hoogheemraadschap van Rijnland zijn bij het waterketenbeheer in totaal ca. 100 fte betrokken, verdeeld over de afdelingen Zuiveren, BPO, Onderhoud. Voor de bollenstreek wordt de ureninzet o.b.v. het aandeel zuiveringscapaciteit ingeschat op 15 fte.

Voor specifiek de uitvoering van het iAWKp wordt de benodigde ureninzet als volgt ingeschat. Deze uren komen uit de staande organisatie.

Onderdeel	2017	2018	2019	2020	2021	TOTAAL
Clustertrekker	225	225	225	225	225	1125 uur
BPO/IWA	250	100	100	100	100	650 uur
BPO/MON	100	50	50	50	50	300 uur
V&H	150	100	100	100	100	550 uur
Zuiveren	75	75	75	75	75	375 uur
Onderhoud	0	50	50	50	50	200 uur
TOTAAL	800 uur	600 uur	600 uur	600 uur	600 uur	3200 uur (2,5 fte)